

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2-40

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40— franci

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 760.

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Zrinyi Nrul 118.

INSERȚIUNILE
se primesc la administra-
ția.

Mulțumite publice și fee
deschis costă șirul 20 00.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

Așteptăm

Atentatul cel mai nou, săvârșit împotriva bisericii românești, împotriva *finței neamului nostru*, de puterea maghiară a acestui stat, — românesc ca și maghiar — întovărășită în șovinism cu biserica Romei, — crește prin greutatea lui neobișnuită, răspunderea noastră.

Toți — și acei cari veghiem aici și acei cari cetiți și *asteptați*, — sântem datori de astă-dată să punem capăt răbdării noastre. Și dacă, de un răstimp, chestia episcopiei maghiare, așteptată cu atâta sete de existențele însălbătăcite în șovinism ale acestei țări, n'a mai fost atât de mult discutată în ultimele săptămâni în coloanele „Românului”, cauza e că *asteptăm* și noi. Așteptăm rezultatul soliei episcopului Radu.

P. S. S. Episcopul Orăzii a fost trimis, prin sfatul înaltului cler al bisericii noastre greco-catolice, la Roma — și așteptăm să vie... E trimisul nu numai al bisericii greco-catolice, ci trimisul neamului întreg, fiindcă în biserică noi ne adăpostim neamul!

*

Din scandalul cu adevărat „patriotic” cu cei 16 teologi români, stârnit de cucernicul cler romano-catolic imperialist, va trebui să iasă o teologie românească greco-catolică, fără să se fi pierdut o pară din dreptul lăsat nouă, prin dispoziție împărătească. Și precum așteptăm împlinirea acestui drept, a acestei trebuinți sufletești a Bihorului invadat de tot felul de spânzurați, tot asemenea așteptăm — stând gata la orice — acea mult visată de șovinismul înfierbântat

și atât de reclamată de civilizație episcopie maghiară greco-catolică!

Și dacă P. S. S. epis. Radu nu va fi putut apăra de nelegiuire biserica noastră în fața sfântului scaun, va trebui s'o știm apăra noi! Dușmanul, firește, va merge cu mișelia până unde i-se va îngădui.

„Eddig nem voltunk, de ezentul oláhok akarunk lenni!” (până acum nu am fost români, de azi încolo vrem să fim!) strigă conștiința românească licărindă din hotarele maghiarizate. Acesta e un strigăt de război, e o chemare desnădăjduită a celor ce mor și vreau să trăiască — la luptă bărbătească, către acei cari pot trăi vieață adevărată!

Să așteptăm.

Dar dupăce așteptarea noastră va fi fost zadarnică, deziluzia grozavă și scârba adâncă, înalților noștri prelați din ambele biserici, nu le mai rămâne decât să priviască în trecut!...

Indemnați de exemplele frumoase ale altor vremuri, cari, împotriva tuturor împrejurărilor, n'au cedat nimic din biserica lor, înalții prelați ai celor două biserici românești din această țară, vor putea apăra alături de noi neamul! Prilejul se oferă acum pentru a dovedi dușmanului, că în poporul nostru e destulă bărbăție, iar în rândurile clerului nostru înalt, destulă hotărâre pentru a răspunde acestei palme pe care o dă civilizației șovinismul descreerat.

Dacă, după lovitura contelui Apponyi, vom primi-o și pe aceasta, care va pregăti

cu vremea sugrumarea noastră desăvârșită, însemnează, că nu suntem vrednici de o soartă mai bună.

Trebuie să între odată pentru totdeauna, în adâncul conștiinței neamului nostru credința, că vrăjmașul nu te slăbește până ce nu te faci temut.

Și noi n'avem numai vrerea, ci avem și putința de a respinge asemenea atacuri mișelești.

Iar fiindcă vrăjmașul în veci jinditor după munții noștri atacă ființa noastră națională în cetatea cea mai tare, în biserică, prelaților noștri le revine iarăși cinstea de a merge în frunte, iar nouă bucuria de a-i putea urma spre a ne apăra naționalitatea de acest nou vandalism „patriotic”.

Increzuți în puteri ca și în sfințenia cauzei care ne chiamă la luptă, să așteptăm în liniște desfășurarea evenimentelor până va veni rândul cuvântului greu al poporului nostru.

„Până acum n'am fost români, de aici încolo vrem să fim!”

Vorbele acestea sunt atât de triste, atât de adânci și vin așa de departe, încât nu poți să deslușești dacă e un strigăt de război ori un oftat de moarte.

Și dacă ele n'au înțeles și putere pentru noi, atunci simbolul vredniciei poporului nostru, nu poate fi altul decât silueta uscată a călugărului bun de ștreang dela Orade.

Să așteptăm....

Craniul

De I. Broșu

Lui Sever...

Manuscrisul prietenului meu M. Manole, conținea următoarele:

„De moartea Octaviei, fui avizat telegrafic și acum venii și eu, să-mi iau cel din urmă rămas bun dela ființa bună, inteligentă și de spirit, la care ținusem nu puțin în vieață, și care avea darul să-mi înțeleagă uneori pornirile mele cam prea excentrice. Sărmana vară-mea! Parc'o văd: îi văd trupul înalt de princesă pictată pe zidurile unei biserici orientale; îi văd ochii frumoși și albaștri, în adâncul cărora părea să ardă fără încetare o flacără de foc mistic, ca o candelă din altarul unui geniu păgân; îi văd mâinile palide, aproape diafane și degetele parfumate, iar adierea dulce a vântului primăvăratec de început de martie, ce se furișează domol prin perdelele de creton rubiniu, în camera mortuară, mi-o evoacă și mai limpede în fața sufletului meu, întristat.

Pe masă într'o vază japoneză, pe care o iubia răposata foarte mult, dorm trei roze galbene, aproape oflitate. Câteva petale, sunt risipite pe jos, ca niște file rupte din scrisori vechi, de iubire...

După îndatinatele molitve ale bisericii, cântate monoton de preoți investmântați în ornate fastuoase, fața palidă a moartei fu stro-

pită cu vin, fu învălită cu lințoliul străveziu cu care termină fie mai curând sau mai târziu, toate vestmintele pământești, iar trupul neînsuflețit și dat putrejunii fu închis cu coperișul de culoare arginție — simbolul nevinovăției. După clipele grele și sfâșietoare ale coborârii în mormânt, ne întoarserăm cu toții să gustăm din pomana, care pentru *domni*, ca să zicem așa, fu pregătită la unchiul meu, *George Liteanu*, președinte de tribunal în retragere, ce dispunea de frumoasă avere. Timpul se scurse de fapt foarte repede, deoarece îngroparea din cauza unor oaspeți iubiți, cari nu sosiseră încă, fu amânată cu câteva ore. Când ne așezarăm în fine la masă, erau aproape orele șapte seara. Camera unchiului meu îmi făcu, ca totdeauna excelentă impresie; în ea se oglindea, sincer, tot sufletul sonin al acestui om vesel, cum am întâlnit puțin, cutroerând prin valea plângerii, cum numește scriptura, vieața pământească. Pașiunea lui admirabilă pentru vânătoare, o trada cât de colo o panoplie strălucitoare pe perete, cu toate cele de lipsă; apoi paseri de tot soiul pușcate și umplute cu paie, care se înșirau țințoșe de par'că ar fi vrut să sboare, pe dulpuri; veverițe și vidre în fel și fel de poziții, luând loc unele lângă altele și în fine un câne vânătoresc, o vijlă urechiată, de toată frumusețea, ce se gudura lingusitoare la picioarele lui, înfundate în o păreche de cisme respectabile de iuft. Câteva gutui părguite, răspândeau o aromă îmbătătoare. La masă s'au servit mâncări alese,

un fel de specialități de ale unchiului: știucă cu maioneră, pui fript cu *sauce* picant, trufendale înăbușite, iepure à la *caciatoria* și prăjituri umplute cu carne. N'a lipsit se'nțelege nici vinul, acel vin pentru care s'aduna în seri lungi de iarnă la vatra lui Liteanu, mulți vânători pătimași sgrebuliți de frig ca niște potârnicchi scâldate în apă rece. Dar cu toate că mâncările erau prea excelente, totuș nu-i trecu nimănui prin cap să mănânce, să *consume*, cum aș zice, cu toată pofta inimii. Cine ar fi fost în stare?... Vinul în fine începu să mai deslege limbile și gurile încuiate. Unchiul meu, prinse mai întâi de toate firul poveștilor. La început, ce-i drept, toate purtau imprimata sigilului oficios al gravității și serioșității, apoi cu creșterea numărului paharelor ele se schimbă pe neobservate în istorisiri hazlii de vânătoare și'n fine, se purcesc, cu intrarea unei noi și prea puternici *baterii*, la glume... Ploaia, ce începuse să cadă câtră seară, lovia ritmic cu stropi mărunți ca niște boabe de mărgăritare, geamurile, iar apa se prelingea, cântând monoton și trist, pe sticlă în jos. De-afară se auzia ușor gemetul înfundat al unei streșini de tinichea, pe care cădeau și-roaiele de apă de pe coperiș, ce se scurgea apoi în vase mari de lemn...

Dela un timp cocoanele ne părăsiră, retrăgându-se ele'n de ele și rămânând astfel numai noi câțiva bărbați și tineri, la cari abia le înflorise mustața pe sub nas, ne simțirăm par'că ceva mai la libertate, mai la larg. Unchiul meu,

Situația aromânilor în fața alegerilor

În numărul de ieri am schițat în linii mari situația diferitelor grupuri în actuala campanie electorală.

În fața alegătorilor se prezintă de o parte comitetul „Uniune și Progres” cu un program politic bine definit, cu un frumos capital politic câștigat în trei ani de guvernare în cele mai serioase împrejurări reprezentând ideea de ordine, de autoritate, de siguranță politică, iar de cealaltă parte se află o sumă de nemulțumiri, de varii origini cu pretenții disparate și cu intenții în cea mai mare parte ostile conservării Imperiului.

În asemenea împrejurări, ținând seamă și de faptul că partidul june turc este stăpân pe întregul aparat guvernamental și politic victoria, actualului regim este în afară de orice discuție. Aceasta se și confirmă prin ultimele știri care ne arată că „blocul înțelegerii liberale” începe să se spargă. În ultimul moment diferite elemente muzulmane ca și unii politicieni bulgari și greci, care făceau parte din el, au început să trateze cu comitetul „Uniune și Progres”, spre a-și asigura câte un mandat.

Întrebarea este: Cum se prezintă frații noștri aromâni față de aceste alegeri?

Spre a răspunde la această întrebare este nevoie de câteva lămuriri asupra situației politice generale a aromânilor.

*

Mai întâi este de lămurit, că aromânii, despre cari se poate vorbi ca părtași la o acțiune electorală naționalistă, nu sunt decât o parte a poporului aromân din Macedonia și anume aceia, cari au îmbrățișat cultura națională, cultivându-se în școli române.

Cealaltă parte, așa numiții „grecomanii”, rămași partizani ai culturii grecești, constituie o clientelă grecească, care ce e drept se reduce din ce în ce, dar care

astăzi totuși este încă în număr destul de însemnat.

Românii naționaliști astfel micșorați numericeste se află într-o situație de excepție cu desăvârșire nefavorabilă, față de celelalte naționalități.

Această situație de excepție provine din faptul, că ei, *singuri*, dintre elementele cari pretind a avea o viață sufletească națională sunt lipsiți de o organizație religioasă.

Iar în Turcia, mai mult ca în orice stat poliglot, în care naționalitatea s'a confundat cu forma confesională, este absolut exclusă posibilitatea unei organizări naționale altfel decât în formă confesională.

Cititorii noștri din Ungaria, țară care în privința stărilor naționale prezintă cele mai izbitoare asemănări cu Turcia, vor fi în măsură, credem, să înțeleagă ușor inferioritatea ce decurge pentru aromâni din această situație. Din cauza acestei împrejurări aromânii nu pot constitui juridiceste o unitate constitutivă în imperiu, ei nu au un conducător recunoscut, care să îndrumeze politica lor. Elementul aromân se prezintă față de bulgari și de greci ca un conglomerat format dintr-o mulțime de unități — acestea sunt diferitele comune — care procedează fiecare de capul ei, așa cum o luminează D-zeu.

*

Aceasta este situația *legală* a aromânilor. De fapt însă ei nu au fost cu desăvârșire lipsiți de un început de organizare.

Această organizare diriguitoare au găsit-o până nu de mult aromânii în sistemul de conducere și de administrare a școlilor lor.

Școlile românilor macedoneni sunt întemeiate prin ajutoare bănești servite de statul român.

În fruntea acestor școli se afla, până acum doi ani, un inspector, numit cu asențimentul tacit și uneori formal al guvernului turc, de statul român. Învățătorii, pro-

fesorii, ca și organele de control și de supraveghiere a școlilor erau puse sub directă sa autoritate. Pe lângă aceste atribuțiuni școlare acest inspector, *prin forța lucrurilor*, îndeplinea și pe acelea de organ dirigent al aromânilor în ce privește nevoile politice. De fapt autoritatea acestui organ era platonicească, nu era întărită prin nici o măsură *legală*, valabilă față cu diferitele autorități ale imperiului. Comunitățile aromâne puteau să asculte sau să nu asculte de el, dar *de fapt*, el avea o înrăurire. În împrejurări ca cele de azi, dela el putea porni o inițiativă de îndrumare a elementului român, putea da anumite instrucții, putea stabili anumite candidaturi cu multe șanse de a fi ascultat de popor.

Motive de ordin pur administrativ au făcut ca guvernul român să suprimă acest organ.

Subvențiunile ce se servesc astăzi școlilor se distribuie prin *consulatele* române din Salonic, Monastir și Ianina. Iar supraveghierea activității școlare se face prin revizori, cari stau în contact cu aceste consulate. Fără a discuta rezultatele administrative de unii contestate ale acestor măsuri ceea ce nu se poate tăgădui este că prin suprimarea inspectoratului, s'a lipsit elementul român naționalist de un organ dirigent central și l-a lăsat fără o conducere centrală, în acțiunea lui politică.

Astfel, că actualmente românii naționaliști din Macedonia, nu au dela cine să aștepte o îndrumare în actuala campanie electorală.

Pe când bulgarii, grecii, sârbii etc. își au în șefii bisericilor respective, conducători și îndrumători firești, românii singuri sunt cu desăvârșire dezorganizați.

O soluție parțială a acestui neajuns s'ar găsi în întemeierea unui partid național în frunte cu un comitet în felul partidului nostru. Din nenorocire în Macedonia nu avem destule elemente intelectuale independente, care să se poată pune în serviciul unei asemenea idei. Cele care există sunt în majoritatea lor legate de bugetul școlar care țârmurește mult activitatea lor.

mană ca să schimb vorba, dar cum merge cu nemțeasca?

— Foarte slab, domnule, fu răspunsul ei tot în franțuzește.

— Nu vorbiți de loc? observați eu.

— Prea puțin, zău prea puțin, spuse ea, adumbrind cuvintele cu'n răs argințiu de clopot dintr-o mănăstire depărtată, — sunt aici la Berlin numai de vr'o două săptămâni. Am fost până acum la Geneva!

— Cu atâta mai bine; sper să facem progrese frumoase... Va fi meritul meu... da, numai al meu!

— D-voastră știți rusește?

— Aș, nu d-șoară... o iotă!

— Și vreți *serios* să'nvățați? — Aici mă oprii o clipă și mă gândii, că oare de ce-o fi accentuat cuvântul: *serios*?

Când voi ști limba ce-o vorbiți d-voastră d-șoară, sunt sigur, că va fi cea mai dulce din lume...

D-șoara Roza Ch. mă privi deodată întrebător. Ochi ei negri îi schinteiau muștrători, ca două flăcări palpătoare.

— Presupun, că sunteți german... nu-i așa?

— Vedeți... vreau să fiu sincer. Nu d-șoară. Dar posed limba germană ca și pe a mea.

— În cazul acesta o să ne convingem... De unde sunteți?

— Dela București din capitala României...

— Am auzit mult de România; am avut

chiar ocazia să cunosc câțiva compatrioți de-ai dv.-stră, cari nu mi-au făcut însă cea mai bună impresie. Nu sunteți serioși...

— Aveți și n'aveți dreptate — fu răspunsul meu.

Cine poate judeca după câteva persoane un popor întreg?

— Ei bine, eu sunt din Crimeea, de lângă Sevastopoli. Ați fost vreodată acolo, sau în general în Rusia?

— Nu, dar într'adevăr țin foarte mult, să văd Crimeea: această Italie a Europei nordice. Poate că poezia ei, îmi va rămânca în cartea amintirii, scrisă pe cea mai frumoasă pagină, a vieții mele!

— Vă plac, cum văd, foarte mult complimentele.

— Da și nu. Depinde în tot cazul de loc și timp. Dar...

— Dar?

— Ce încântător vorbiți! De-aș ști rusește, cred, că tot cuvântul, care Pași spune d-șoară, ar fi ca o bucată întregă de muzică....

— Ei bine, domnule, în fine... Vom vedea. Promiteți mult. Țineți prea puțin! Proxima lecție o s'o avem mercuri, dela orele 8—10 seara. O oră pentru nemțește, alta pentru rusește. Sunteți mulțumit?

— De sigur!

— La revedere prin urmare!...

D-șoara Roza Ch. îmi întinse grațios mâna

parfumată, pe care o sărutai cu foc și făcând obicinuitele complimente și reverințe, mă retrăsei.

Coborii scările foarte încântat. Era mai mult decât așteptasem, era o cucerire, era ceva ca în povești. Inchipuiți-vă măi băieți: un păr de abanos adus peste urechi ușor ca la prinsele bizantine din bisericile orientale, niște ochi de catifea, adânci ca o apă mare, acoperiți pe jumătate de o păreche de gene lungi și sclipitoare..., de-ai fi crezut, că în mreaja lor s'au prins două din cele mai frumoase mărgăritare din lume, și o talie, doamne, doamne... ca o statuă antică!...

Unchiul, G. Liteanul, pleacă odată cu limba, cam îi era lui obiceiul, când îi plăcea un lucru peste măsură de mult; își aprinse o țigaretă cu cartonul de aur și continuă mai de parte.

Era o minune, băieți. Mă urcai în camera mea, deschisei fereastra și privii afară în înfișt, timp îndelungat. Simțeam o plăcere turbată, să șed așa cu coatele proptite pe fereastră, și să mă uit în zare. Era o noapte liniștită, o noapte cu milioane și milioane de stele pe cari nu le văzusem strălucind mai frumos și mai viu, niciodată în viață. Sufletul îmi pribegea departe în intențitatea cerului înnoptat, peste care ca un brâu uriaș de spumă, clipocea neînțeleasă și misterioasă *calea robilor*. Mă simțeam atât de fericit, atât de mulțumit și atât de bine, încât aveam o adevărată teamă,

puteri, că vase de război engleze au trecut pe lângă insula Karpathos (spre sud-vest dela insula Rhodos) și că acestora le urmează vase de război franceze este verosimilă.

Alegerea noului director executiv la banca „Victoria”

Azi s'a întrunit direcțiunea institutului de credit și economii „Victoria”, ca să hotărască în chestia postului de director-executiv al institutului, devenit vacant prin abdicarea, din cauză de boală, a fostului director d. dr. Nicolae Oncu.

Terminându-se ședința direcțiunii, în fața tuturor funcționarilor institutului, vicepreședintele direcțiunii P. C. Sa d. Roman R. Ciorogariu, aduce la cunoștința tuturor, că d. dr. Nicolae Oncu, printr'o scrisoare adresată direcțiunii institutului, având în vedere boala sa îndelungată, se retrage dela conducerea activă a institutului „Victoria” în fruntea căreia a stat dela înființare — și după o muncă de un sfert de veac, ne mai servindu-l sănătatea, luându-și rămas bun dela toți factorii institutului mulțumindu-le pentru sprijinul oferit și conștiințiozitatea în serviciu, și-a cerut pensionarea.

P. C. Sa d. Roman R. Ciorogariu, anunță că direcțiunea institutului a luat la cunoștință retragerea și pensionarea fostului director d. dr. Nicolae Oncu, și după ce relevează toate meritele neperitoare, câștigate printr'o muncă cinstită și desinteresată desvoltată dela întemeierea institutului în primul rând ca fondator, precum și în restimp de un sfert de de veac ca director-executiv, — aduce la cunoștința funcționarilor, că în postul de director-executiv, devenit vacant, direcțiunea institutului l-a ales cu unanimitate, pe fostul vice-director d. Sava Raicu, bărbatul care, nu cu sprijinul oamenilor, ci exclusiv prin munca sa cinstită s'a ridicat la cea mai înaltă treaptă.

Corpul funcționarilor, luând la cunoștință cu durere depărtarea fostului lor șef, primește cu vie aclamațiune alegerea de director executiv a valorosului vice-director, d. Sava Raicu.

D. Sava Raicu, într'o scurtă vorbire și

adânc emoționat de distincția ce i-s'a făcut, mulțumește direcțiunii pentru alegerea sa, funcționarilor pentru dragostea cu care au primit știrea alegerii sale, promite a fi și pe viitor sincerul sprijinitor al funcționarilor, cari își depun toată osteneala pentru prosperitatea instituțiunii naționale, în serviciul căreia soartea i-a pus.

Din partea noastră, pe cât de mult regretăm, pe de o parte retragerea valorosului bărbat, d. dr. Nicolae Oncu, dela conducerea activă a „Victoriei”, pe de altă parte numai bucura ne putem de alegerea d-lui Sava Raicu.

D. dr. Nicolae Oncu, împreună cu d. Sava Raicu dela întemeierea institutului „Victoria” în decurs de 25 ani, paralel au conlucrat pentru prosperitatea acestei instituții naționale-economice.

D. dr. Nicolae Oncu pe baza meritelor obștești deja câștigate prinse conducerea institutului, iar d. Sava Raicu, începuse cariera de funcționar fiind cel dintâiu carele în cărțile lui comerciale a făcut întâia trăsătură de condeiu.

Și roata vremii a schimbat fața lucrurilor omeneste...

Omul viguros de odinioară pierde din puteri, iar modestul lui tovarăș nedespărțit dela început este predestinat să-l înlocuească...

Felicităm direcțiunea, că a săvârșit atât de nimerit alegerea.

Il cunoaștem pe d. Sava Raicu și suntem convinși că d-sa, specialistul neîntrecut și omul integru, muncitorul neobosit care a contribuit în măsură atât de însemnată la ridicarea „Victoriei” alături de d. dr. Nicolae Oncu — va conduce, cu acelaș succes, pașii acestui puternic așezământ românesc de avant-gardă spre menirea lui adevărată: ridicarea economică a poporului nostru din aceste părți.

Neamul românesc poate fi recunoscător d-lui Oncu pentru serviciile aduse întru ridicarea acestui institut economic românesc la situația de azi. Pe d. Raicu îl felicităm și-i dorim să poarte steagul „Victoriei” mai departe!

Monarhismul în Italia

După atentatul dela Roma

Atentatul de joia trecută la viața regelui Victor Emanuel III al Italiei a produs cea mai adâncă indignare în toate țările civilizate. Intr'adevăr: Victor Emanuel III este unul dintre cei mai simpatici domnitori din Europa, iar pentru regatul său a făcut atât bine, încât atentatul la viața lui este un adevărat sacrilegiu.

Din toate colțurile lumii civilizate i-au sosit simpaticului rege telegrame de felicitare pentru că a scăpat neatis din odiosul atentat. Ori care ar fi covingerile politice ale acestei lumi culte, fie ea republicană, socialistă sau revoluționară chiar, ea nu poate admite ca viața unui cap încoronat, să fie stinsă în modul acesta brutal și nici într'un chip. De aceea toată lumea a reprobato atentatul dela Roma.

Dar fapta odioasă a tinărului anarhist Antonio Dalba a stârnit nu numai indignarea păturilor culte, ci a avut darul să provoace o adevărată explozie de simpatie pentru dinastie a poporului italian.

Iubirea și venerația neamului italian pentru regele său și pentru întreaga familie domnitoare s'a manifestat cu o putere, o sinceritate și cu o adâncime cum rar s'a mai pomenit în analele istoriei moderne. O sută de mii de italieni s'au adunat în fața Quirinalului și au aclamat, într'un adevărat delir de bucurie, familia regală care a apărut în balcon. Regele a prezentat poporului pe fiul său micul principe Umberto, moștenitorul tronului, pe care mulțimea l-a salutat cu un entuziasm de nedescris.

Aceste manifestațiuni grandioase sunt dovada cea mai bună despre simpatia și încrederea de care se bucură casa domnitoare de Savoia în Italia. Chiar deputații socialiști și radicali, chiar și bărbații politici cu sentimente republicane au trebuit să se închine în fața acestei mărețe manifestațiuni a sufletului italian. Șeful socialist Bissolati a felicitat pe rege prin cuvinte călduroase pentru că a scăpat cu viața și pentru că a dovedit curaj și demnitate cu

mânc era ziua, în care își ținea ea, onomastica. Ce făcui? Pachetai frumos craniul într'o cutie de carton, îi infundai golul ochilor cu două roze roșii, îi băgai în gură un bilețel cu următoarele versuri de Lenau:

„...Este moartea ce-ți trimite

Fără plic scrisoarea asta”....

și tiva, cu el la poștă pe adresa Rozei Ch.... Bun! Seara la bal, mi-am petrecut-o de minune: am fost mai veseli ca totdeauna. Dimineața ne-am despărțit cu greu. Ah, știți voi măi, ce-s diminețile după baluri?

A doua zi, pretextând o indispoziție puternică, am înștiințat-o printr'o telegramă de gratulație, că n'o pot vizita. A treia zi îmi pierdui deja răbdarea. Eram nefericit, nemulțumit... ca un Othelo! Alergai la strada Windscheid nr. 5; parcă văd și azi casa cu scările ei, cu coridoarele întunecoase și lungi, și sunai. Proprietăreasa, mă întâmpină cu fața mai schimbată, ca de alte dăți. Imi trecu ca un fulger prin suflet.

— D-șoara e bolnavă domnule! zise ea.

— Nu pot s'o văd?

— Dați-mi voie să întreb!

— Vă rog Doamnă!

Peste câteva secunde primi un răspuns afirmativ.

Mă mai liniștiți puțin. Intrați repede cu inima înghețată de teamă. Da, pe Roza Ch. o aflai în pat... palidă, palidă, cu ochii spăriați, cu buzele vinete. Îi strâng puternic mâinile amândouă și le sărut. Imi făcu impresia, că ar

avea friguri. Trupul îi tremura, ca o frunză de plop... sârmanal Pipăi pulsul; el era ce-i drept mai grăbit ca de obicei, dar totuș regulat. O întrebai îngrijat, că ce are, ce-o doare, ce i-s'a întâmplat?

— Doctorul mi-a spus, că e vorba numai de-o răceală care o să treacă repede. Ca toate astea simt însă în piept înțepături puternice și dureroase... — fu răspunsul ei. Astfel, am stat, veghind lângă patul ei până noaptea târziu. Într'un timp ferbințelele crescând, începu să aiureze. Vorbea în limba ei: chema nume pe cari nu le auzisem niciodată. Rar, eram în stare uneori să prind câte un cuvânt fugar, care-mi suna ca o mângăere. Durerea și compătimirea, mă sdrobiseră. După miezul nopții se simți mai bine și mă concedie... Dar despre craniu, închipuiți-vă măi, nimic, n'a zis un singur cuvânt. Un singur cuvânt n'auzisem, prin care să-mi dea de bănuț, prin care să facă o aluzie fie cât de fină. Mă întorsei abătut acasă, și începu să mă gândească pe rând, la toate posibilitățile misterului...

La început, nu-i luai boala prea serios. A doua zi însă, trecui din nou pe la ea. Întâlnii din întâmplare medicul chiar vizitându-o. Insoțindu-l până afară în coridor, îl întrebai nerăbdător, despre starea d-șoarei Roza Ch. Medicul elătină desperat din cap.

„Nu se mai poate face nimic. Aprinderea de plămâni a ajuns deja stadiul ultim. Fiți prin urmare gata la orisice”.

Începu să plâng ca un copil, să mă bat cu pumnii, să-mi smulg părul... Mă hotărâi să petrec lângă ea fără întrerupere, de-ar fi fost să veghez o viață întreagă și-l rugai pe doctor să vie încă odată către seară. Dar ce credeți? Nu, băieți, n'a trebuit mult, doctorul avea mare dreptate. Asta era să fie ultima mea noapte blăstămată, în care aveam puțința s'o mai văd încă viel Doamne, eum se schimbasc în câteva zile. Glasul acela de argint, ce mă pătrunsese cu fiori dulci odinioară, se voalase, se topise, venind ca dintr'o lume depărtată, necunoscută și misterioasă. Ochii își perdură încetul cu încetul strălucirea, mâinile se răciră treptat, iar pleoapele cu genele lungi ca o grădină de floare, deveniră de plumb. Vorbea atât de încet încât abia puteam înțelege câteceva și tot cuvântul ei valora acum pentru mine cât un pumn de... le... mai mult, era neprofit! Arareori își potolea aiurarea, și-și putea veni pentru o clipă în fire. Dela un timp fața începu să i-se crispeze, prinse să se sperie, ridicându-se de pe perini ca de groaza unei vedenii cumplite. Își întinse brațele înainte, întocmai ca și când ar fi cercat să se apere de ceva, de un lucru teribil, de o mână ce-ar vrea s'o strănguleze, iar buzele înfiorate tremurară, se deschiseră și bălbăiră ca din mormânt: George!... Georget!...

Aceste erau să fie oare ultimele cuvinte? De sigur! Apoi urmă o liniște petrificată, liniștea aceea adâncă și tristă, care intră în casă,

prilejul atentatului. Roma întroagă, Italia toată jubilează că regele este salvat. Manifestațiunile acestea sunt adevărate serbări naționale.

Italia are și va avea încă mult timp nevoie de mâna conducătoare puternică a monarhismului până când își va putea permite luxul de a slăbi puterea acestei forme de guvernământ. Neamul italian nici nu s'a unit complet, statul italian de abia este format. Vor mai veni noi lupte naționale, va fi nevoie de un conducător și acesta va trebui să fie regele. Zbuciumările deșarte, mistuitoare de forțe, ale socialismului și ale republicanismului sunt foarte dăunătoare pentru oricare stat și sunt mai cu seamă periculoase pentru un stat tânăr. Ele ar putea fi fatale și existenței și progresului statului italian.

Atentatul de joia trecută a fost un eveniment politic de cea mai mare importanță. El a fost o lovitură puternică dată republicanismului și un fapt foarte favorabil ideii monarhice. De aceea pricepem cuvintele unui bărbat de stat italian care a spus că acest atentat neisbutit este un eveniment fericit. El consolidează și mai mult puterea dinastiei italiene.

Dintre statele latine Italia și România sunt acelea unde monarhismul este mai puternic, sunt singurele state latine cari n'au fost încă republice. Franța este pentru a treia oară republică, Portugalia i-a imitat exemplul alungând de pe tron casa de Braganza, iar Spania a văzut și ea regimul republican alui Pavia, Castelar, Serrano, etc., până când pronunțământul din Sargunto a redat coroana lui Alfonso XII.

Că România n'a fost însă republică este ușor de explicat. Inconjurată de state monarhice, până mai eri chiar de două state autocratice, Rusia și Turcia, România nu s'a putut gândi niciodată serios la forma de guvernământ republican. Orientul și mai cu seamă Orientul asiatic n'a prea văzut republice.

Din potrivă situațiunea Italiei este mult mai favorabilă reușitei unei acțiuni republicane. Ea este învecinată, la nord, cu două republice: Franța și Elveția, și a

mai văzut și exemplul Spaniei și cel recent al Portugaliei. În aceste condițiuni ar urma ca republicanismul să fie puternic în Italia, mai ales că firea latinului se potrivește foarte mult cu principiile republicane.

Dacă totuși poporul italian ține cu tot sufletul la dinastia sa, dacă ideea monarhică a învins cu ușurință curentul republican, care era tare mai ales acum câteva decenii, aceasta se explică prin trecutul Italiei și prin necesitățile ei prezente. Trecutul neamului italian este monarhic, prezentul are și el nevoie de monarhie.

Neamul italian nu poate uita că regii Piemontului au fost aceia cari au luptat pentru unitatea națională și aceia cari au și realizat-o. Recunoștința ce națiunea italiană o datorează casei de Savoia, descendenților lui Umberto Albimanus, va asigura acestora încă mult timp dragostea acestei națiuni pentru această dinastie națională și le va asigura și tronul.

Dar nu numai trecutul ci și viitorul justifică precumpenirea ideii monarhice în Italia. Acum când acest stat joacă un rol atât de însemnat în concertul european, când are nevoie de o completă unitate și armonie internă spre a fi puternic în afacerile externe, ar fi o greșală ireparabilă, dacă italienii s'ar arunca în brațele republicanismului modern care fărâmă forțele naționale și în brațele socialismului care este însuși negarea flinței naționale.

Noi românii salutăm cu bucurie triumful monarhismului italian. El contribuie mult la simpatia ce o nutrim față de Italia. Toată suflarea românească a condamnat atentatul contra vrednicului rege Victor Emanuel III și s'a bucurat că acest atentat n'a făcut decât să întărească legăturile dintre poporul italian și dinastia de Savoia.

Regii pe cari această casă domnitoare îi va mai da Italiei vor contribui, suntem siguri despre aceasta, la înflorirea și gloria tânărului stat neolatin. România îi va privi cu simpatie și va căuta să imiteze exemplul glorioșilor regi italieni.

București, 3—16 Martie.

M. R. S.

dimpună cu moartea, ca un oaspe nou și străin. Răsufarea îi scăzu treptat, pulsul i-se rări, și peste câteva clipe, ea și când nu s'ar fi întâmplat nimic, se sfârși totul... totul!

Când sosi doctorul, comedia era deja finită! Parcă încerenisem, parcă-mi pierdusem uzul rațiunii. Aș fi vrut să țip, să strig, să urlu ca un leu, dar nu putui. Apucai tremurând mâna albă a moartei, și mișcai, și prăsi frumosul ei cap atât de liniștit, îi frecai trupul fruntea, brațele... dar nimic, nimic. Întâi erodeam, ea e vorba numai de un leșin trecător dar peste curând, la consiliul doctorului de a-mi păstra firea, trebui să mă conving de contrariul...

Ei bine, așa a fost băieți! Chiar așa! Ce-a umnat, nu trebuie să vă mai povestesc. E prea trist. De ce să răscolim dureri depărtate, când cele de aproape și-așa, sunt destul de mari? Am îngropat-o și pace; ea pe un om mort. Ce era să facem? Și-apoi... apoi plecai ca fulgerul din Berlin, căci vedeți voi. Ce era să stau într'un oraș, unde știam că formacia pe care am iubit-o mai mult în viața mea, că mâinile și buzelele, pe cari le sărutasem cu mai mult foc, că ochii în care îmi oglindisem mai profund toată poezia vieții mele, se descompuneau, se nimiceau, și putezau, poate chiar numai și numai din vina mea...!

— Ei, dar bine, ce s'a ales cu eraniul? îl întreabai eu nerăbdător.

— Ce să se aleagă? În dârveala cu în-

groparea, l-am aflat între lucrurile ei intime într'un dulap. Îl luai grijelnic cu mâine, și azi întâ: îl păstrez aici, ca pe-o amintire stranie, care îmi vorbește când vreau să întreb trecutul eu mult mai limpede decât ori și ce memorii sau însemnări!

George Liteanu, unchiul, se ridică în picioare drept ca o statuie antică, trecu în camera de alături și peste puțin timp, se întoarse cu un splendid eraniu de om, lucrat în ghips. „Iată-l” zise el, aproape cu lacrimile în ochi. Apoi trase de mustățile lui lungi odată în dreapta și odată în stânga, își aprinse țigara cu cartonul de aur și ni-l dădu să-l examinăm pe rând mai de aproape...

Povesirea lui îmi făcu o impresie curioasă, neobișnuită. Ea îmi amintea tocmăi de acele timpuri, când mi-era și mie atât de drag de vară-mea Octavia Florescu... Ploaia își plângea înainte cântecul ei profund, monoton, și trist, cu ritmul și cadența unui preludivu chopinian. Placele de metal, gemeau sub picături, ea bătute: pic... pic... paaang! pic... pic... paaang! Stropii de ploaie veniau, atingeau în treacăt goamurile umede și înșăltate de apă, apoi se prelungeau pe sticlă în jos, strălucitoare... Când loveau uneori mai tare, mi-se părea că sufletul Moartei, bate, și mă chiamă undeva departe în imperiul ei necunoscut, de unde nu mai este întoarcere...

Adunarea generală a societății bisericicești române din Viena

In mijlocul entuziasmului general ce inspiră convingerea tot mai sigură, că societatea bisericicească a românilor din Viena se apropie de realizarea idealului său, a avut loc a V-a adunare generală a acestei societăți.

Președintele, d. general Alexandru Lupu, a salutat cu vădită bucurie distinsă asistența de doamne și domni, adunată în număr mai frumos decât în oricare alt an, și și-a exprimat mulțumirea sufletească pentru sfânta cauză a societății noastre, a câștigat în șirul luptătorilor săi două forțe de valoare deosebit de însemnată persoana d-lui colonel Silviu de Herbay și a părintelui protopresbiter Pavel Boldea.

Secretarul d. dr. Mihai A. Popovici a citit raportul general al comitetului pe anul expirat, primit cu unanimitate. Il publicăm mai jos în extras.

Casierul d. dr. Lazar Popovici, a citit darea sa de seamă despre mișcarea casei. După ce s'a ascultat raportul comisiei de control, făcut de d. dr. Marius Sturdza, comitetului i-s'a votat unanim absolutoriu pe anul de gestiune expirat, și s'a primit proiectul de buget pe anul viitor.

Cu însuflețire mare a fost ales de membru onorar excelența sa d. ministru al României la Paris Alexandru Em. Lahovary, în semn de recunoștință pentru meritele deosebite ce are pentru înființarea și consolidarea acestei societăți bisericicești.

Apoi s'a întregit comitetul alegându-se în cele două locuri devenite libere d. colonel Silviu de Herbay și părintele protopresbiter Pavel Boldea, iar în consiliul de arbitri d-nii dr. Adrian Nedelcu și căp. Iancu. Deci, acum comitetul este astfel constituit: președinte d. general Alexandru Lupu, vicepreședinte dr. Sterie N. Ciurcu, secretari: dr. Mihai A. Popovici și profesor C. Nedelcu, casier: dr. Lazar Popovici, controlor: dr. C. Mândriță, membrii în comitet: colonel Silviu de Herbay, protopresb. Pavel Boldea, inginer Teofil Popovici, medic-legist dr. Victor Roșca, arhitect Cezar B. Popovici, consilier Daniil Polăția și funcț. în min. Nic. Sandulovici. Consiliul de revizuire: dr. Ioan Cuparescu, dr. Marius Sturdza și cons. gov. Gh. Toma. Tribunalul de arbitri: loc.-col. Grigorie Trailovici, dr. Adrian Nedelcu, căp. Iancu. Măne lasăm să urmeze reasumatul raportului prezintat de comitet: (c. n.)

Glume

In lumea în care se vorbește de rău:

— Ai citit versurile din urmă ale lui Văleanu?

— Ba nu, încă. Astea sunt versuri de cîte picioare?

— Oh! odată ce-s dela el, nu pot fi decât de un singur picior.

*

Se vorbește despre X... care are mari pretenții în arta scrierii.

— S'a bătut des?

— Da.

— Ah! și cu cine?

— Cu nevasta.

— „Românul” se găsește de vânzare la chioșcul de ziare dela gara căilor ferate a statului (Staatsbahnhof) din Viena.

Un candidat de avocat

afă aplicare momentană în cancelaria sub-
scrisului.

Dr. Stefan Chiriloviciu
advocat.
Hia-Murășană (Marosillye).

Un scriitor

afă aplicare în cancelaria subscrisului pe
lângă condițiuni favorabile.

Dr. Enea Andrea, adv.
Nocrich—Ujegyház.

Aviz Atragem atențiunea On. public
românesc asupra hotelului „Concordia” din
Lugoș

BINETH**IGNÁCZ**

ARAD, Szabadság-tér nr. 15.

Atrag atențiunea on. public
și recomand magazinul meu bogat
asortat cu tot felul de pielării din
patrie și străinătate. Comandele
din provincă se execută prompt și
conștiințios. Pregătesc părți supe-
rioare moderne pentru ghete.

Telefon nr. 828.

IGNATIE STICSINSKY

zugrav și vâpsitor, negu-
: storie de vâpsele :

LUGOJ,

Palatul evangelic-reformat.

Telefon nr. 164. — Telefon nr. 164.

GHEORGHE CIOROGARIU

MĂESTRU TÂMLAR.

LUGOJ, STRADA ATANASIOVICI No. 10.
(Casa proprie).

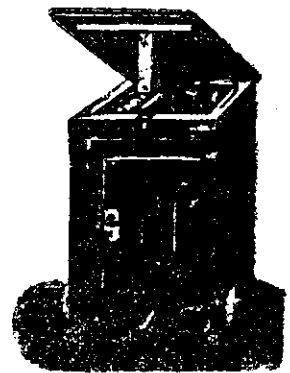
Își recomandă atelierul bine
asortat cu materiale uscate.
Întreprinde și execută tot felul
de lucrări aparținător acestei
branșe, aranjamente interne
și lucru pentru edificii ori
unde, și în ori ce stil, cu
::: prețuri moderate. :::

Dulapuri de gheață sistem
IGNÁCZ HENNEFELD, brevetate

Budapesta VI, strada Gróf Zichy Jenő nr. 5.
(Lângă Váci-körut).

Înăuntru sunt trase cu plăci artistice de piatră
cari nu se ruginesc, nu se oxidează și
nu se murdăresc, astfel că chiar și din sin-
gularul motiv al curățeniei sunt cele mai re-
comandabile. Toate dulapurile de până acum
sunt învelite în tinichea de ține, cari se rugin-
nește, se oxidează și murdărește, fiind tre-
buintă de o continuă reparație. La cele sistem
Hennefeld este exclusă reparația. Nu au cep
pentru scurgerea apei, ci în josul dulapului
un mic rezervoriu, unde se strânge apa. Par-
tea unde se pune gheața se poate scoate ușor.
Gheața în dulap este la loc uscat prin ceace
se ajunge la economie de 60% de material.

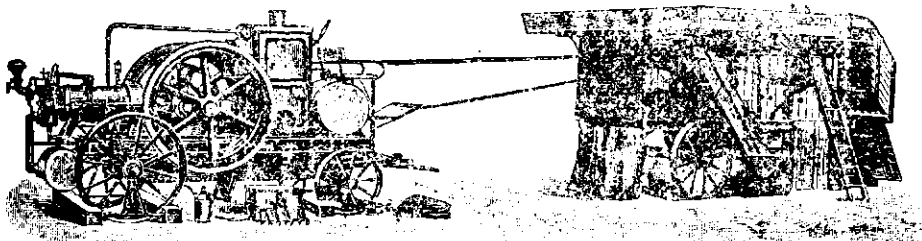
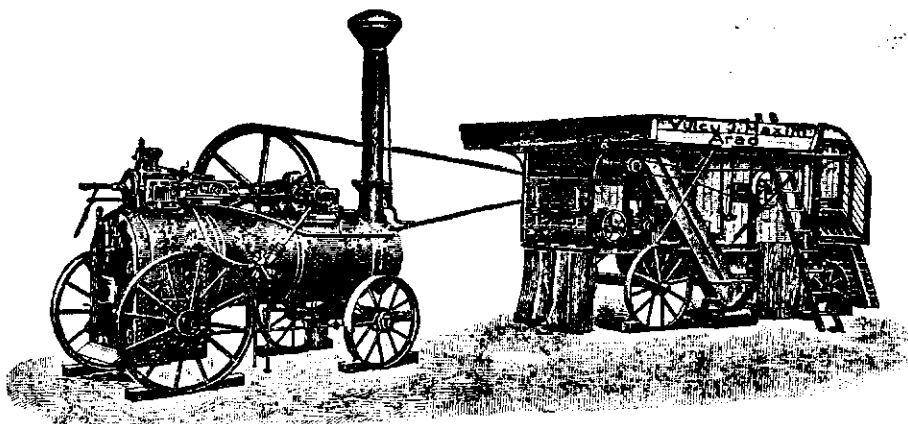
Catalog ilustrat gratuit și franco.

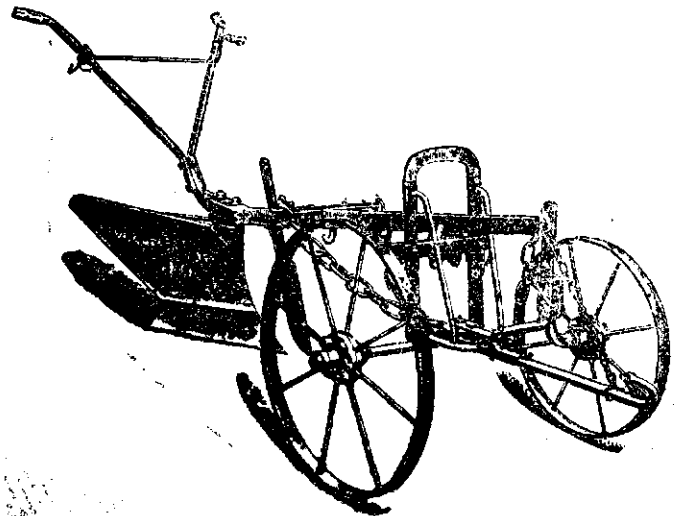
Catalog ilustrat gratuit și franco.

MAXIM I. VULCU fabricant de mașini :

ARAD, Strada Fábrián László n-rul 5—6. Telefon nr. 608.

Schimbarea locomobilelor de treerat, să
umbe singure, o efeptuesc în prețuri
moderate, după sistemele cele mai prac-
tice și cunoscute cu lant, cu roate și cu
transmission.

Totfelul de mașini pentru agricultori, precum: pluguri, grape, mașini de semănat, de tăiat nutret, de
secerat, batoase complete de treerat cu aburi; Motor de oleiu brut sau cu benzină. Mai departe instalez
totfelul de mori cu abur, motoare sau mori de apă, joagăre sau ferestreu, țiglarie și alte stablimente
mechanice-tehnice după cele mai noi și mai moderne și bine recunoscute sisteme. A se adresa la
firma **MAXIM I. VULCU** Arad, strada Fábrián László, (lângă gara mare). : : :

Se caută o mașină de 10 ori de 12 puteri de cai spre cumpărare.

Nouii piese muzicale de Tiberiu Brediceanu!

„LA ȘEZĂTOARE“

Icoană din popor (un act cu un preludiu)

Text de G. Sandu-Aldea și I. Borcia.

CUPRINSUL:

Preludiu și cor.		Nr. 9. Cântec haiduceesc.
Nr. 1. Doina lui Sorin.	Nr. 5. Melodrama.	„ 9. a) Solo de fluier.
„ 2. Mândruță cu ochii verzi.	„ 6. Cântecul Ilenei.	„ 10. Brâu.
„ 3. Cântec din bătrâni.	„ 7. De masă.	„ 11. Duet.
„ 4. A lui Moș Marin.	„ 8. Secnă.	„ 12. Invărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano cor. 8 (fr. 10)

Doine și cântece românești.

(Canto și piano).

Caietul I. (ed. II).

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr'adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

Caietul II. (ed. II).

Ști tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiduceesc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Caietul III.

Păsărică mută-ți cuibul.
Leagănă-te frunzuliță.
Turturea din valea sacă.
Ardemite-ai codru des.
Ce vii, bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umblă doru'.

Caietul IV.

De sub flori mă legănai.
Foaie verde, pup de crin.
Sus în vârful dealului.
Mândro, de dragostea noastră.
Când treci bade pe la noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi mândro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.

Jocuri românești.

(Piano solo).

Caietul I.

Lugejana.
Măzărca.
Ardeleana (ca 'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca 'n Banat) II.

Caietul II.

Ardeleana (ca 'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Invărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brâu II.

Caietul III.

Brâu III.
Hațegana.
Ardeleana (ca 'n Banat) IV.
Invărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca 'n Bănat, V.
Brâu IV.

Caietul IV.

Mora.
Invărtita III.
Brâu V.
Pe picior IV.
Din Maramurăș.
Ardeleana V.
Danțu.
Ardeleana (ca 'n Bănat) VI.

Prețul unui caiet cor. 4-- (fr. 5).

Preludiu și Hora din „Serata etnografică“, pentru piano ed. II.

Rândunea, vals, pentru piano, ed. II.

Vioarele, vals, pentru piano, ed. II.

Aurora, vals, pentru piano.

Prețul à cor. 2-- (fr. 2.50).

Quadrille pe motive românești — cor. 2-- (fr. 2.50).

Hora (eis moll) — cor. 1.50 (fr. 2).

De vânzare la: „**Librăria Diecezană**“ Arad.

Deposit general la: **Librăria Arhidiecezană** Sibiu (Nagyszeben).

Folosește Doamnă

„Crema Margit“ a lui Földes

ca fața să-ți fie curată, tineră și plăcută

„Crema-Margit“ este materia cea mai plăcută de înfrumusețare a doamnelor din elită și este cunoscută în toată lumea. Putere neîntrecută, stă în compunerea ei norocoasă, pielea o întinereste și rezultat favorabil se poate vedea în decurs de câteva ore.

Deoarece „Crema-Margit“ o imitează și falsifică, Vă rugăm a cere numai în cutii închise cu marca originală, pentru că numai pentru aceia își ia orice răspundere fabricantul.

„Crema-Margit“ e nestricăcioasă, nu conține untură, compoziție neamestecată, care în străinătate a produs mare senzație.

Prețul 1 cor. ◀ Săpun Margit 70 fil. ▶ Pudra Margit 1.20 cor.

FABRICA:

Laboratoriul lui Földes Kelemen

A R A D.

Licitație
concesionată
de autorități

Hoffmann
≡ Sándor

ARAD, (Palatul teatrului).

Telefon nr. 10.

Vinde

în cantități mari și
pe prețuri foarte re-
duse articole de :

calitate bună

Cu bani gata va avea
rara ocaziune a-și
procura orice pe pre-
țuri ce se vor stabili
prin învoială obiec-
tele ce ar dori.

Săptămâna aceasta dan-
dele și cordele ce au mai
rămas.

Vânzarea nu va ține decât
scurt timp.

23 metri pânză 6—6.50, 7—7.50.

Calitate corespunzătoare ori
cărui scop.

Șifonuri Sciroli de toate calită-
țile, albituri pentru masă, mă-
saie și șervete cu prețuri scăzute.

Pardesiu pentru dame 7.50—9.50
fl. Se găsesc de toate culorile.

Pelerine pentru fete începând
dela 2.50 fl.

Reg priviti galantarele mele.

Jupoane de postav pentru femei 2.50 fl. Preț de reclame mai fine 3.50—4.75.

Ciorapi negri și suri pentru copii pe prețuri uluitoare de scăzute.

ANUNȚ.

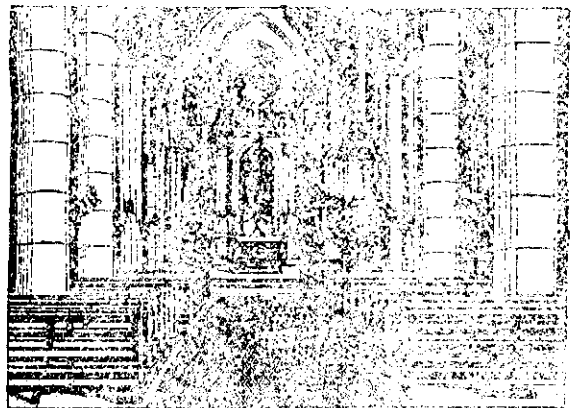
Aduc la cunoștința foștilor mei mășteri, on. public și tuturor acelor, cari m'au cunoscut sub numele de SEE-LINGER M. ANDOR, că mi-am maghiarizat numele de familie în ARADI și sub această nouă firmă am deschis o prăvălie de ciobotărie în strada Salacz nr. 1 în localitățile Rónay Jenz, de la care am cumpărat depozitul și atelierul. Noua prăvălie am reînnoit-o cu marfă indigenă, americană și engleză, vânzând marfa veche, luată de la Rónay în prețul fabricii. Țin în depozit orice ghete de domni, dame și copii, ghete de bal, păpuși și pantofi.

Cu stimă:
Aradi (Seelinger) M. Andor
str. Salacz nr. 1.

Primul deposit românesc de piane, pianine și armoniuri

al profesorului de muzică **T. POPOVICI** în Sibiu strada Cisnădiei nr. 7 (vis-à-vis de otelul „Impăratul roman“), aranjat cu instrumente din cele mai bune fabrici. Impachetarea și transportul sunt gratuite.

Prospecte și informații se dau gratuit.

GAÁL JÓZSEF

măsar,

Nagyvárad,
Csengeri utca 21.

Liferează cu preț ieftin articole de mășerie pentru biserici, școale, farmacii, prăvălii și birouri cu prețuri foarte ieftine. Trimite la dorință planul și nota cheltuelilor. — La comandă mai mare scădere de preț.

! Nou atelier de mășerie !

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Arad, strada Wesselényi nr. 1 mi-am deschis un atelier de tâmplărie pentru zidiri și mobile.

Primește spre efectuare: lucrări pentru zidiri, mobile, portale și aranjamente de prăvălii corespunzătoare pentru timpul prezent în executare modernă, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cerând sprijinul on. public semnez cu toată stima:

IOAN PAPP, măsar de mobile și zidiri.
ARAD, strada Wesselényi nr. 1.

Credit pe ipotecă, pe
cambii și pentru ofi-
: cianți mijlocește :

HERZOG SÁNDOR

ARAD, str. Weitzer János nr. 15.

Nr. telefonului 376.

Preluare de prăvălie!

Avem onoare a aduce la cunoștința on. public cumpărător că

prăvălia de coloniale

alui **Karácsonyi János** din strada Erzsébet-körút nr. 5 am preluat-o și referindu-mă la cunoștințele noastre câștigate atât în loc cât și în capitală ne aflăm apți de a satisface toate cerințele on. public.

Totdeauna ținem în prăvălie totfelul de coloniale și delicatose ca, cașuri mizeluri, excelente vinuri de podgorii, șampanie din Franța și patrie și liquiruri franceze, precum și totfelul de sămânțe pentru zarzavaturi și legume.

La comanda cu cea mai mare bunăvoină le expedăm acasă.

Cere binevoitorul sprijin

VASILE ȘIRIAN
și soțul

Să sprijinim pe români!

Ottoiuri de struguri
expediază, garantând de soiul vită americană, netedă și cu rădăcini, precum și în diferite soiuri, recunoscute de trainice, asortiment bogat

Kaküllömenti első szőlőltvány-telep
Proprietar: **Caspari Frigyes**, Medgyes 16. (Magyküllömege).

Poftiți și cereți prețuri curente ilustrate. Din prețul curent se pot ceta scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâiu informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și în scris, despre încrederea ce o pot avea în firma de sus.

Dacă stropești cu „FORHIN”

I - ai mai puțină bătaie de cap,
II - a lucru mai puțin,
III - a cheltuială mai puțină!

deoarece »FORHIN«-ul este **MICTURA DE BORDÓ** adesea îmbunătățită. Se lipește ușor chiar și de frnzele umede. La ori-ce brumă poți se stropești, nelăsând nici un fel de sediment (drojdie). Multime de scrisori de mulțămire și recunoștință. Pregătim invenția drului Aschenbrandt de Rézkénpor și Bordoipor. Cere prospect gratuit și franco dela fabrica „FORHIN” BUDAPEST, VI., VACZI-ÚT 93.

Stefan Fekesházy
Institut de văpsitorie de halne și curățătorie chimică.
Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de bransa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

KUN ENDRE,
atelier cu mașini electrice pentru ascuțire artistică și homoru.
SZATMÁR,
casa-Lévay, vis-à-vis de Tribunal.

Se recomană pentru pregătirea și ascuțirea oricărui soi de cuțite, ca cuțite pentru căsăpie și bucătărie, pentru masă și bricege, unelte pentru ciobotari și cojocari precum și ascuțirea bricelor pre lângă prețuri convenabile și execuție ireproșabilă.

La trimiterea a 6 brice barberilor se socotese taxa sumal pentru 5.

Premiat la expoziție cu medalie de aur.

H. PÁLLÁN succesor
Styászni József
prima fabrică ardeleană de billarde și timploa
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafezelor. La cerere trimite instalatorul de billarde și în provincie. — Ține mare asortiment de billarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și trg de schimb.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că mi-am aranjat în Timișoara, Piața George Nr. 4. un modern

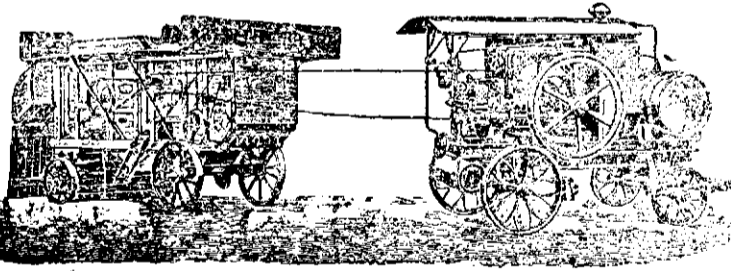
atelier dentistic.

Practica mea veche mă dispenzează de o mai amănunță recomandare, augurându-mi în schimb încrederea în satisfacerea ori-cărei pretenții a pacienților. — Cu stimă:

Götzl Mór,
dentist.

Fabrica de mașini și turnătorie de metale **Fürst Antal,** Timișoara-Fabrică
Ștrul stâng al Begei nr. 11. — (în casa proprie).

Primește spre lucrare: *diferite piese pentru mașini de abur, în ori-ce mărime. Garnituri complete pentru mori și fabrici de spirt.* Cilindrele se găuresc la fața locului fără desaranjament.

Ori-ce reparație la cazan ori mașini o face în execuție solidă, cu preț foarte ieftin.

Fabrică: *Cazane nouă pentru aburi și dulpuri p. locomobile.* Ciselește și curăță cilindri pentru mori.

Leitner Sándor
mechanic și electrotehnic
Cluj—Kolozsvár,
Strada Deák Ferencz Nru 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: căse de bani, biciclete, mașini de cusut, gramafone și mașini de scris. — Primește ori-ce muncă de bransă, precum: introducerea soneriilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

H. Miklós J.
ciasornicar,
Sibiu — Nagyszeben, Reispargasse 11

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a toffelul de **CIASORNICE**

de buzunar și de părete și ciasornice deșteptătoare, precum și articli optici. Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios. Toate reparațiile se execută prompt și cu garanță.

**Fabrica nouă de
OROLOGE DE TURN**
Sarkadi Zoltán & Comp.
fabricanți de orologe pentru turnuri în
Nagyvárad, Danjanics-u. 30.
(Casa proprie)

Recomandă introducerea admirabilelor orologe de aramă, cari trebuiesc trase tot la 8 zile odată, pentru biserici, palate, primării, fabrici și căsări. Se pregătesc orologe pentru prețuri convenabile, garanție mai mulți ani. Paroșiilor și primăriilor se vând și în rate lunare. Repararea orologelor de turn se execută cu minuțiozitate.

Georg Barthelmie
mechanic
Brașov, Strada Porții Nr. 41.
(Colțul dela strada Sfântului Ioan).

Atelier pentru mașini, de scris, socotit, dictat și de cusut, apoi pentru aparate electrice și fizice, lampe electrice de buzunar, gramafon, plăci, ace, hârtie — de copiat și diferite utensilii. —
Telefon 380.
— Instructor pentru scris la mașină. —

GUSTAV SCHMIDT
fabrică de ploiere
Sibiu Hermannstadt, Groser-Ring No 3—5
(Palatul Bodenkredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne
ploiere-entoutcas
(pt. soare și ploie)
precum și
ploiere
de calitate excelentă
pentru domni și dame.
Comandele se execută prompt cu și punctualitate.

MOBILE IEFTINE ȘI BUNE
să pot procura numai la
Prima fabrică de mobile
PETRUȚIU & PLATZ
Sibiu—Nagyszeben, Strada Sării—Salzgasse 37.
Telefon Nr. 47.

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobilă să binevoiască a cerceta, (și fără a cumpăra) MAREA EXPOZIȚIE de totfelul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică. Se atrage atențiunea asupra Atelierului propriu de SCULPTURĂ și TAPIȚERIE de primul rang.
Executăm toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. — Orice comandă se efectuează prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanție și cu prețurile cele mai moderate.

Guidó Becsi
pregătitor de bandaje,
Sibiu—Nagyszeben, Reispergasse Nr. 7.

Serec omandă pentru executarea tuturor aparatelor ortopedice: *Dreptăitor, aparate de rezimat, mers și întins, mâni și picioare artificiale*, mai departe *bandage pentru surpături*, ori ce formă și execuție, *cingători de gumi, ciorapi de gumi* și toate articolele aparținătoare acestei specialități. — Depozit de *articlii chirurgice, irigatoare, vată* pentru ajutoare la nașteri, *ștofă pentru așternuturi de pat Rico*, cingători igienice pentru dame 1 duzină 1 cor. — **Specialități franceze de gumi**. Trimitere discretă. În caz de lipsă Vă rog pentru comanda D-voastră.

Pregătite în atelierul său propriu.

Anton Juratsch, pantofar pentru domni, dame și copii,
Nagyszeben, Strada Reisper nr. 11.

Recomandă în atenția on. public din loc și provincie

Prăvălia sa de încălțăminte

pregătite în atelierul său, după cerințele modei și ortopediei, cu prețuri foarte moderate.
Reparaturi execut ieftin!

Prețurile cele mai moderate!

Material prima calitate!

Serviciu prompt!

Prima fabrică ungurească de cuțite de mașini și unelte de oțel. Fondată la 1859.

Bartusek Károly
Budapest, VI. ker. Dávid-utca 10. sz.

Singurul specialist în Ungaria pentru fabricarea de unelte mecanice pentru lucrarea lemnului.

Unelte mele taie ca OTRAVA

și se potrivesc la ori-ce mașină pentru lucrarea lemnului, pentru-că sunt fabricate din oțel de cea mai bună calitate. Astfel sunt: *cuțitele pentru rindele de mașini, scobitoare; capete de cuțit, ferestraie de mână (horony) și lungime; sfredele pentru sfredelirea de găuri adânci; cuțite de sfișiere, unelte pentru sfredelire, crepare și fabricarea de cepuri*, cu un cuvânt totfelul de unelte mecanice pentru lucrarea lemnului. — Preface și osiile țitoarelor de cuțite în patru colțuri, oprite de serviciul superior de industrie, în osie cilindrică și fabrică, după comandă, **nouă osii cilindrice pentru ținerea cuțitelor. Cuțite pentru compactorii.**

Ori-ce deslușiri se dau în cel mai scurt timp.

Cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărat!

Cel mai mare asortiment în

pălării de domni și copii

numai fabricații veritabile în cele mai moderne colori și fason elegant, — apoi în

Cilindre și Claque-uri la

Gustav Schuster succesorul, Sibiu—Magyszeben.
Grosser Ring 17.

Specialitate: fabricație proprie de pălării pentru țărani români și sași.

Schwalb Adolf fia Vilmos

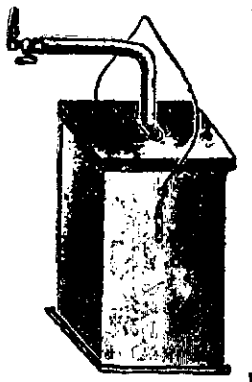
tinichigiu și arămier.

Budapest, VII. Verseny-u. 8.

(Colțul străzii Murányi)

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de litru din tinichea albă ori nickel, cano pentru olei, lack ori petrolu. facile, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.
Catalog trimis gratuit și franco.

Damele cari voiesc să fie svelte, încerce corsetele mele

„Neuester Schnitt”

necesare la costumele »Princes« și »Directoire«.

CORSETE

după măsură, precum și reparaturi se fac în acurateță.

Gustav Zimmermann
Sibiu—Magyszeben,
Grosser-Ring, 1. în etaj.

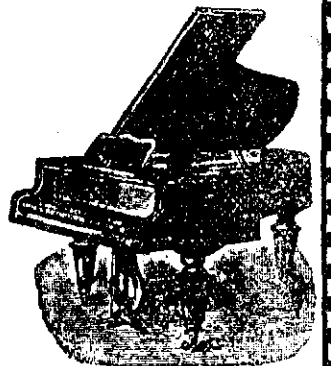
Primul și cel mai mare depozit de piane

W. P. Richter,

Braşov—Brassó, Fekete-utca 29.

Liferează: piane, harmonici și pianine, fabricație Bösendorf, Schreighoffer și Förster.

Imprumută piane în condiții favorabile

Sam. Wagner,

Prima turnătorie de fier Sibiliană.
Mare fabrică de mașini agricole.
Atelier de mori și prăvălie de fier.

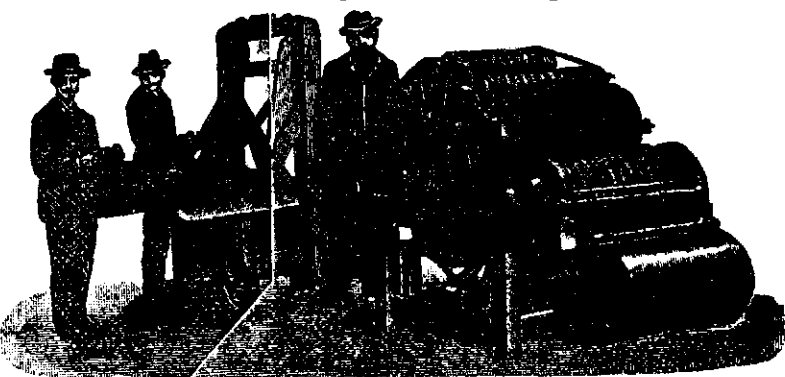
◆ **NAGYSZEBEN.** ◆

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole, executate cu cea mai mare precauțiune. — Mașini de lână diferite mărimi. Darace de lână. Lup pentru scământat lână.

Pluă pentru abale (postavuri).

Foarte mare export în România și Orient.

Instalează: mori de orice mărime. Cilindre la mori pentru asortat făina. — Conducte de apă etc. — Efectuează: Cele mai bune țevi turnate pentru conducte de apă. Mare turnătorie de fier și alamă. Foarte mare depozit în țevi de fier de orice dimensiune. — Cel mai mare asortiment în mașini de treerat de orice mărime. — Foarte mare asortiment de **MOTOARE** dela 2 HP în sus, — pe lângă cea mai mare garanție. — Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase. — Explicări și cataloage la cerere gratis.

Un mijloc de întărire pentru bolnavii de stomac

și pentru toți aceia, cari fie prin receală ori îngreunare de mâncări, fie prin lipsa de apetit, prin mistuirea grea, ori în urma mâncărilor prea reci ori prea fierbinți au contractat **catar, sgâreluri, dureri de stomac etc.**

este medicina

Baldrianum Dr. Engel.

Baldrianum se recomandă contra tuturor durerilor de stomac, are calitățile unui vin excelent, care păzește contra tuturor urmărilor, precum: **nervositate, insomnie, amețeli și flegmă.**

În urma compoziției sale excelente, având vin de Samos, picături de Baldrian, sirup de smeură și de ci-reșe. Baldrianum este de recomandat și contra **constipției și diareei** precum și la toate cazurile, când se reclamă întărirea organismului.

Baldrianum Dr. Engel nu conține absolut nici o materie stricăcioasă și se poate întrebuița și din partea celor cu construcție mai slabă, precum dame și copii, timp mai îndelungat. E de preferat să se ia dimineața pe nemâncate și seara înainte de culcare în cantitate de un pânar de licheur. Copiii și cei slabi să ia Baldrianum în apă caldă și să-l îndulcească cu puțin zahăr.

Baldrianum Dr. Engel se află în sticle de 3 și 4 coroane în toate farmaciile din Ungaria, precum și în Arad, Aradul-nou, Glogovác, Gyorok, Ménes, Paulis, Lippa, Hidegkut, Vinga, Székesut, Pécska, Tornya, Világos, Egres, Nádas, Berzova, Orczifalva, Merczifalva, Sándorháza, Bogaros, Szerb-Sz.-Péter, Perjámos, Szemlak, Sáralfalva, Nagylak. Farmaciile din Arad trimit în ori-ce parte.

Să ne păzim de imitații!

Cereți numai

Baldrianum Dr. Engel!